



देवचुली नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड:३

संख्या:१

स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित मिति:२०७७/०६/२५

कार्यापालिकाबाट स्वीकृत मिति:२०७७/६/१५

भाग २

देवचुली नगरपालिकाको

देवचुली नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना:

समाजमा बढ्दै गइरहेको लैङ्गिक हिंसा निवारणका लागि कोष स्थापना गर्न बान्छनीय देखिएकाले प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी देवचुली नगर कार्यपालिकाले यो कोष सञ्चालन सम्बन्धि कार्यविधि बनाइ प्रयोगमा ल्याएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यो कार्यविधिको नाम “लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७” रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

- (क) “कार्यालय” भन्नाले देवचुली नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्भन्नु पर्छ ।
- (ख) “कोष” भन्नाले नियम ३ बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्भन्नु पर्छ ।

- (ग) “पीडित” भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
 (घ) “सञ्चालक समिति” भन्नाले नियम ८ बमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग समिति सम्झनु पर्छ ।
 (ङ) “लैङ्गिक हिंसा” भन्नाले कार्यस्थल सार्वजनिक स्थल, घरपरिवारमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार, सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगायत लैङ्गिक आधारमा हुने हिंसा सम्झनु पर्छ ।

३. कोषको स्थापना:

- (१) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष नामको एक कोष स्थापना गरिने छ ।
 (२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरू रहनेछन्:-
 (क) देवचुली नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम,
 (ख) विदेशी व्यक्ति, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,
 (ग) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ वा संस्थाबाट प्राप्त रकम,
 (घ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।
 (३) उप-नियम (१) बमोजिमको रकम बैकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।

४. कोषमा रकम जम्मा गर्ने:

महिला हक हितको संरक्षणका लागि नगरपालिकाले वार्षिक रूपमा तोके बमोजिमको प्रतिशत बराबरको रकममा नघटाई कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग:

- (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ:-
 (क) तत्काल उद्धार गर्न,
 (ख) औषधि उपचार गर्न,
 (ग) राहत प्रदान गर्न, व्यवस्थापन गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
 (घ) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श प्रदान गर्न,
 (ङ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि बीउ पूँजी (सिड मनि) को रूपमा प्रदान गर्न,
 (च) पुनर्स्थापना गराउन,
 (छ) पीडितको लागि सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य काममा लगाउन,
 (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सञ्चालक समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यासनमा फसेका वा मानसिक रोगी भई सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने:

- (१) कोषको रकम नियम ५ मा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।
 (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिको बैठक सञ्चालन गर्न लाग्ने खर्चको लागि कोषको रकम उपयोग गर्न सकिनेछ ।

७. कार्यालयलाई रकम उपलब्ध गराउने:

पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेको लागि सञ्चालक समितिले कोषबाट कार्यालयको नाममा रकम निकाशा दिनेछ ।

८. सञ्चालक समितिको गठन:

- (१) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने काम समेतको लागि एक सञ्चालक समिति रहनेछ ।
- (२) सञ्चालक समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-
- | | |
|---|------------|
| क) देवचुली नगरपालिका उप-प्रमुख | अध्यक्ष |
| ख) प्रमुखप्रशासकीय अधिकृत | सदस्य |
| ग) नगर सभाका महिला सदस्यहरु मध्येबाट २ जना | सदस्य |
| घ) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा स्थानीयतहमा कार्यरत गैह्रसरकारी संस्थाहरु मध्येबाट संचलक समितिले तोकेको संस्थाको प्रतिनिधि एक जना | सदस्य |
| ङ) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख | सदस्य सचिव |
- (३) उपनियम (२) को खण्ड (घ) बमोजिमको सदस्यको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।
- (४) सञ्चालक समितिको सचिवालय कार्यालयमा रहनेछ ।
- (५) सञ्चालक समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

९. सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- (ख) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए वा नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (ग) स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ, संस्था तथा निकायहरुबीच समन्वय गर्ने,
- (घ) लैङ्गिक हिंसा हुन नदिनेको लागि स्थानीयस्तरमा जनचेतना मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

१०. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधार:

- (१) यस नियमावली बमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा देहायको रकममा नबढ्ने गरी उपलब्ध गराइनेछ ।
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्चवापत र बास बस्नु पर्ने भए सो वापत छुट्टै रकम दिने,
- (ख) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आँउदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने

भाडा रकम, खाना खर्च, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बहिर बस्नु परेमा बढीमा तीन दिनको बास खर्च र उपचार खर्च समेत उपलब्ध गराउने,

- (ग) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,
 - (घ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि वीउ पूँजीको रूपमा वस्तुगत तथा नगद अनुदान समेत गरी बढीमा बीस हजार रुपैयाँ,
 - (ङ) पुनर्स्थापनाको लागि बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,
 - (च) सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति हेरी बढीमा दश हजार रुपैयाँ,
- (२) उपनियम (१) बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पीडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा सञ्चालक समितिले त्यस्तो पीडितलाई मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।

११. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने:

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई वडा कार्यालयको सिफारिस सहित वा न्यायिक समितिको सिफारिस मार्फत अनुसूची - १ अनुसार महिला तथा बालबालिका शाखामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नु पर्ने देखिएमा सञ्चालक समितिले नियम १० को अधीनमा रही पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

१२. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने:

- (१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधि उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भिर तथा मानवीय क्षति हुने देखिएमा सञ्चालक समितिको अध्यक्षले सो प्रयोजनको लागि कोषबाट रु १०,०००।-(दश हजार मात्र) नबढ्ने गरी मनासिव रकम सम्बन्धित पीडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको अवस्थापरी सञ्चालक समितिको अध्यक्षबाट पीडितलाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइए पछि बस्ने सञ्चालक समितिको बैठकबाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

१३. थप रकम निकासा माग गर्न सक्ने

- (१) कोषमा रहेको रकम अपर्याप्त भएमा रकम अपर्याप्तताको कारण खुलाई सञ्चालक समितिले थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम थप रकम माग भई आएमा नगरपालिकाले आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषमा थप रकम निकासा दिन सक्नेछ ।

१४. छुट्टै खाता खोल्नु पर्ने:

- (१) नगरपालिकाबाट प्राप्त भएको रकम कुनै बाणिज्य बैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिमको खाताको सञ्चालन कार्यालय प्रमुख र लेखामा काम गर्ने मुख्य कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१५. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण:

- (१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राखिनेछ ।
(२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखा परिक्षकबाट हुनेछ ।

१६. आवर्ति (रिभल्मीड) कोष: यो कोष आवर्ति (रिभल्मीड) कोषको रूपमा रहनेछ ।

१७. प्रतिवेदन पेश गर्ने:

- (१) राहत समितिले प्रत्येक ४/४ महिनामा सो समितिबाट भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन कार्यपालिका लाई बुझाउनु पर्नेछ ।
(२) कार्यालयले वार्षिक रूपमा प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

१८. बैठक भत्ता:

सञ्चालक समितिका अध्यक्ष वा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए वापत नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता वापत पाउनेछन् ।

१९. निर्देशन दिन सक्ने

- (१) कार्यपालिकाले सञ्चालक समितिको काम कारवाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

अनुसूची -१

(नियम ११ सँग सम्बन्धित)

विषय: सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

श्री अध्यक्ष ज्यू,

स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति देवचुली नगरपालिका ।

म मा बस्ने वर्ष को मिति मा लैङ्गिक हिंसा पीडित भएको छु । मेरो अर्थिक स्तर ज्यादै कमजोर रहेको छ । म उपर लैङ्गिक हिंसा (.....) भएको कारणले मेरो मानसिक शारीरिक सामाजिक अवस्था कमजोर भई अशक्त अवस्थामा रहेको हुनाले मलाई औषधी उपचार र कानुन सहायता एवं परामर्श उद्धार मनोविमर्श स्वरोजगार पुनर्स्थापना र अन्य कामको लागि सहयोगको आवश्यकता परेको हुँदा स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषबाट नियमानुसार सहयोग रकम उपलब्ध गराई दिनु हुन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको-

नाम थर.....

ठेगाना.....

दस्तखत.....

मिति.....

सम्पर्क नम्बर :

आज्ञाले
गोविन्द सिग्देल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत